
■ PUNTG DA VISTA

Absurditads en la lescha per abitaziuns secundaras

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

Lescha da cugliunims» u «sch'i l'na dat nagin referendum n'avainsa betg fatg buna lavur». Uschia tuni davosnoda sch'ins discorra cun parlamentar burgais davart la lescha d'abitaziuns secundaras. I n'è tuttavia betg uschia che quests politichers na van betg d'accord cun la lescha che vegn tractada a partir da l'emna proxima en il parlament. Anzi, ils politichers burgais èn inchantads. La lescha zanestra dal taliter l'intent da l'iniziativa «Basta cun fabritgar abitaziuns secundaras senza mesira».

La lescha lubescha per exempel ch'in vitg cun lain dir 70 pertschient abitaziuns da vacanzas sa mida en in vitg cun 100 pertschient abitaziuns da vacanzas. Pertge? Pervi da l'artitgel 12. El è il coc da la lescha e flada il spiert da quels ch'èn adina s'exprimids encunter l'iniziativa. Tenor quest artitgel dastgan abitaziuns dal dretg vegl – pia da quelas che han existì avant il mars 2012 – vegnir duvradas sco quai ch'ins vul. Ina chasa, abitada suronn, dastga il proprietari pia era vender sco chasa da vacanzas. Teoreticamain pon uss tut ils proprietari che abiteschan suronn en ina vischnanca turistica vender per in bun daner lur domicili e bajegiar chasa en in vitg nua ch'il terren custa damain. La

vischnanca turistica resta lura enavos sco stget lieu da vacanzas ch'è abità be en las stagiuns. Tenor il sboz ch'il cussegl federal suttemetta al parlament fiss quai in scenari absolutamain legal.

En sasez fissi uss chausa dal parlament da curreger il sboz dal cussegl federal. Ma en las duas chombras federalas domineschan las partidas burgaisas. Quellas han cumbattì serradamain l'iniziativa. Uss fan ellas sin il pli in zichel finta da vulair metter enturn il scumond da bajegiar. Sco emprim tracta la chombra dals chantuns la lescha. En lezza sesan anteriurs cussegliers guvernativs da chantuns da muntogna sco *Martin Schmid* e *Stefan Engler* dal Grischun u *Jean-René Fournier* dal Vallais. Els avessan onns a la lunga già la pussaivladad da procurar per in svilup pli miaivel. Ma els han – ord persvasiun u opportunitad – guardà tiers al boom da fabritgar e forsa anc tegnì si satg a l'industria da construcziun cun metter en vigur mesiras mo falombras encunter la sparpagliada da la cuntrada. En sasez èsi in sbagl da noss sistem democratic che gist quels politichers, che han effectuà u lubì quest svilup e che s'empon en quest senn ch'il pievel svizzer ha la finala ditg gea a l'iniziativa *Weber*, han uss da concepir la lescha che stuess franar ils resultats da lur atgna politica.

In garant en la lescha per pudair cuntinuar a bajegiar sco fin qua è il sistem da controlla. Las vischnancas ed ils chantuns – pia quels che han gea disditg – èn responsabels per survegliar che la lescha vegnia tegnida en e ch'ins na cuntinua betg a surbajegiar regiuns turisticas. Las vischnancas dumbran per exempel las abitaziuns da vacanzas e mainan in inventari. Exemplaric è era suandanta disposiziun: «Survegnan commembers da la cumissiun da bajegiar en lur funcziun uffiziala enconuschientscha da violaziuns, lur èn els obligads d'annunziar quai a las autoritads penals.» Quai vul dir: Sch'els audan a la maisa radunda en l'ustaria ch'insatgi bajegia illegal, lura na ston els betg dar part. D'annunziar han els mo surpassaments ch'els vegnan sissur «en lur funcziun uffiziala». Igl è strusch da temair ch'insatgi che surpassia la lescha d'abitaziuns da vacanzas fetschia da savair quai en ina brev uffiziala ch'el trametta ad in commember da la cumissiun da bajegiar.

Simptomatic èsi che mo dus Spitschens artitgels tractan ils chastis e las puniziuns per persunas che bajegian scumandadamain. Passa la mesadad da la lescha descriva las excepziuns che lubeschan da construir e vender chasas da vacanzas nua ch'i ha già talas en abundanza.